

יוני 2020

תא"ל בני מידן – מפקדו האחד-עשר של חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים

מאת: אליים (בדימוס) דניאל רוזן

נולד בשנת 1944 בתל אביב. גדל ברמת גן. בוגר בית הספר המקצועי אורט סינגאלובסקי במגמת טכנאות אלקטרוניקה. התגייס לצה"ל בשנת 1962. בוגר קורס קציני קשר בשנת 1963. השתחרר בשנת 1964. במילואים שירת במלחמת ששת הימים כמ"פ תקשורת ולאחר מכן כסמג"ד בגדוד הקשר של אוג' 143. חזר לשירות קבע בתום מלחמת ההתשה בשנת 1970 ושירת כמפקד קורס קציני קשר, סמג"ד גדוד קשר פיקודי ומקשא"פ מרכז, תפקיד אותו מילא במלחמת יום הכיפורים, שאחריה קודם לדרגת סא"ל. בשנת 1976 מונה למקשא"פ צפון בדרגת אל"ם, תפקיד אותו מילא במבצע ליטני. שירת כרמ"ח מבצעים במקשר"ר בתקופת מלחמת שלום הגליל וכסגן קשר"ר. עלה לדרגת תא"ל ומונה לקצין קשר אלקטרוניקה ומחשבים ראשי בספטמבר 1986. שירת בתפקיד זה עד מאי 1990.

לאחר שחרורו כיהן כמנהל כללי ויושב ראש במספר חברות תעשייתיות בקבוצת תדיראן, קבוצת פורמולה מערכות וחברות נוספות, ובהשקעות בתחום הון סיכון.

בוגר תואר ראשון בהיסטוריה מאוניברסיטת תל אביב, קורס מח"טים, קורס קציני קשר מתקדם בצבא ארה"ב והמכללה לביטחון לאומי.

תא"ל בני מידן (מינסטר) עלה לדרגת תא"ל ומונה לקצין קשר ואלקטרוניקה ראשי בספטמבר 1986, לאחר מלחמת שלום הגליל, ושירת בתפקיד זה עד מאי 1990.

בני מידן עבר סדרה ממושכת של תפקידים בחיל. הוא החל את דרכו כטכנאי צ"ן בגדוד הקשר של פיקוד המרכז, עבר קורס קצינים בשנת 1963, ושירת כמדריך בקורס קציני קשר בבה"ד 7. בשנת 1964 השתחרר ושירת במילואים כמ"פ תקשורת בגדוד הקשר של אוגדה 31, תפקיד אותו ביצע במלחמת ששת הימים, בה הקים ממסרי רדיו-טלפון (צ"ן, בעגת אותם הימים) ותג"ם במיצרי המיתלה, באבטחה עצמית של צוותי הקשר (כל הצוותים התנדבו למשימה מסוכנת זו!), לשם קיום תקשורת ליחידות השריון שנעו במהירות לכיוון תעלת סואץ.

לאחר מלחמת ששת הימים, בתקופת מלחמת ההתשה, מונה כסמג"ד בגדוד הקשר האוגדתי. בשנת 1970 נענה לפניית הקשר"ר דאז, אליים משה (מוסיק) גדרון, והתנדב לשירות קבע (לשנת שירות אחת!) כמפקד קורס קציני קשר בבה"ד 7. לאחר מכן מונה לסמג"ד גדוד הקשר בפיקוד המרכז. במלחמת יום הכיפורים שירת כמקשא"פ מרכז וקודם לדרגת סא"ל. לאחר תקופת לימודים בקורס קציני קשר מתקדם בארה"ב מונה לתפקיד מקשא"פ צפון, תפקיד אותו מילא במבצע ליטני. לאחר לימודים במכללה לביטחון לאומי מונה לרמ"ח אג"ם במקשר"ר, תפקיד אותו מילא במלחמת שלום הגליל. במלחמה זו הצליח החיל לשמור על רציפות הקשר לאורך צירי התנועה הארוכים בתוואי קרקע הרריים קשים על ידי שילוב ממסרים קרקעיים עם הכוחות הקדומניים, שימוש במטוסי

ממסר והקמת צמתי תקשורת במקומות שולטים. לאחר מכן מונה כסגן קשר"ר, תפקיד אותי מילא עד מינויו לקשר"ר.

תקופתו כקצין קשר ואלקטרוניקה ראשי התאפיינה בפעילות מהותית ורבת היקף של שידוד מערכות, קליטת ציוד חדיש ופיתוח כושר הלחימה של צה"ל. בין היתר: בוצעה הצטיידות מסיבית בציוד תג"ם טקטי ('בית היוצר') והותנע פיתוח והצטיידות במק-624 כמכשיר בסיסי לקשר אישי בחי"ר; נקלטה והופעלה מבצעית מערכת התשתית הנייחת המבצעית הדיגיטלית החדשה ('אבן יקרה'), תוך הערכות לתחזוקה עצמית של מערך זה;¹ פותחו עורקים ניידים רחבי סרט שאיפשרו קישור מפקדות לתשתית 'אבן יקרה' (בטכנולוגיה של מיקרוגל ספרתי נייד רחב-סרט ובטכנולוגיה של זרוי טרופוספרי ספרתי) ופותחו מערכות רדיו-טלפון טקטיות חסינות; נעשה פיתוח והצטיידות בציוד הצפנה חדיש, במיוחד לנושאי תקשורת מחשבים; נקלט ציוד לוחמה אלקטרונית (ל"א) מתקדם, נייד ומבוקר מחשב ('דוד המלך'), ואמצעי חסימה חדישים להגנה על כוחות קרקע; מערך הל"א היה נתון למאבק סמכויות בשל הרצון מצד גורמי מודיעין להעבירו מחי"ק אך מאבק עיקש של החיל שכנע שטובת יישומי הל"א היא השארתו במסגרת חיל הקשר; נעשו צעדים ראשוניים בתקשורת לוויינים.

העיסוק בקידום מערך המחשבים היה נושא מרכזי בו עסק בני מידן כמפקד החיל. לתא"ל מידן ולבכירי החיל היה ברור כי נדרשת העברת יחידות מחשב המפוזרות באגפי צה"ל השונים לפיקוד החיל. גורמי המטכ"ל היו חלוקים בדעתם מתוך רצון לשמור על ה'בעלות' על המחשוב במסגרת אגפי המטכ"ל (אכ"א, אט"ל, אג"ם, מודיעין), ממר"ם ראה עצמו כפטרון של יחידות המחשב וסבר שהוא צריך לדווח ישירות לסגן הרמטכ"ל ולא להיות תחת פיקוד החיל. דיונים ממושכים הביאו להחלטת סגן הרמטכ"ל דאז (אלוף, לימים רא"ל, אהוד ברק), להכפיף את כל גורמי המחשב לחיל. אחרי ההחלטה הושקע מאמץ רב בארגון מחדש של מערך המחשבים ויצירת סטנדרטים אחידים וסינרגיה בין יחידות המחשב, מיקוד מאמץ המחשוב לקידום כושר הלחימה של צה"ל ולשירות דרגי השדה (כולל תחילת שימוש במחשבים נישאים – Laptop), ושילוב מערכות מחשוב של מערך המבצעים ושל מערך המודיעין. נעשתה פעילות רבה לקידום כוח אדם בתחום המחשוב, במיוחד הכשרת קצינים, ולראשונה נפתח קורס קציני מחשב. פעילות לא מבוטלת נעשתה למעבר מערך המחשוב לתקשורת ספרתית מודרנית.

בתקופתו של בני מידן כקשר"ר החל תהליך המעבר מתקשורת היררכית לתקשורת מרחבית, תוך תחילת שימוש בטכנולוגיות כמו אינטרנט ותקשורת תאית (Cellular), תהליך שמימושו נמשך יותר מעשור, הופעל מרכז צופן וביטחון קשר (מצו"ק) כמרכז עצמאי,² הוקם והופעל המתני"ץ (מרכז תקשורת נייחת צה"לי) אשר שילב את כל מערכות התשתית הצבאיות והאזרחיות בצה"ל, ומוסדו הקשרים עם CECOM.³

המיקוד המרכזי של בני מידן כקשר"ר היה בניית החיל כגוף המוביל ומתכלל את נושאי הקשר הטקטי, תשתיות הקשר, תשתיות ושירותי המחשוב לקידום יכולת הלחימה וההכרעה של צה"ל, בשילוב מלא של הפיקודים המרחביים, הזרועות ואגפי המטכ"ל.

¹ הדבר חייב 'מהפך' של ממש בתחום המערכות הנייחות, שקודם לכן היה גוף מתאם בין הצבא ומשרד התקשורת, ועם קליטת מערך 'אבן יקרה' הפך למפעיל התקשורת של הצבא, על כל המשתמע מכך.

² מצו"ק הוכרז כמצו"ב (מרכז צופן וביטחון), בפיקוד אל"ם, בשנת 1994.

³ U.S. Army Communications-Electronics Command

לצורך משימותיו המחודשות נזקק החיל לכוח אדם מקצועי ולקצונה אשר תוכל להתמודד עם המערכות המתחדשות. המחסור הוליד פתרונות יצירתיים כגון הכשרת טכנאים שאינם בוגרי בתי ספר מקצועיים והכשרת קצינים במסלולים ייעודיים.

חילופי קשר"רים, ספטמבר 1986
מימין לשמאל: הקשר"ר היוצא תא"ל מוטי בר-דגן, הקשר"ר הנכנס תא"ל בני מידן

הרמת כוסית לראש השנה, לכבוד גדוד קשר מטכ"ל ובנות הרכזת המבצעית
מימין לשמאל: קשר"ר תא"ל בני מידן, שר הביטחון רא"ל (דימו) יצחק רבין, הרמטכ"ל רא"ל משה לוי

ביקור הרמטכ"ל במרכז הלוחמה האלקטרונית
 מימין לשמאל: סגן הרמטכ"ל אלוף (לימים רא"ל) אהוד ברק, רמטכ"ל רא"ל דן שומרון, קשר"ר תא"ל בני מידן,
 מפקד מרכז הלי"א אלי"ם אבשלום (אבי) פתיר

סיום קורס תכניתנים בממר"ם, 1988
 מימין לשמאל: מפקד ממר"ם אלי"ם (לימים תא"ל) אלי גונן, החניך המצטיין, קשר"ר תא"ל בני מידן

חילופי קשר"רים : תא"ל בני מידן מחליף את תא"ל מוטי ברדגן, 14 בספטמבר 1986

מימין לשמאל, יושבים : רמי"ח ציוד ותקציבים בחמ"ן אליים יחיאל (חיליק) בורשטיין, רמי"ח תא"י אליים אהוד בן-דוד ; מפקד ממר"ם אליים יצחק מלאך, קשר"ר נכנס תא"ל בני מידן, קשר"ר יוצא תא"ל מוטי ברדגן, מפקד בה"ד 7 אליים שלמה וקס, מקשא"פ צפון אליים (לימים תא"ל) אביהו (סאשה) דיסטלמן, מפקד מרכז הלי"א סא"ל (לימים אליים) חזי לפיד, רעי"ן שלישות סא"ל דורי ברקל, מפקד יא"ם אליים בועז לוי, מפקד מחנה מטכ"ל אליים יצחק (איציק) אלקבץ ; עומדים : מפקד המחנה רס"ן דוד בן-הרוש, רעי"ן תחזוקה סא"ל שלמה בקשי, רמי"ח מחשבים אליים רפי תובל, רמי"ח מע"ק אליים דניאל (דני) רוזן, מקשא"פ דרום אליים (לימים תא"ל) אריה ברק, רלי"ש קשר"ר רס"ן מיכל קלדרון, מפקד מש"א קשר אליים שלמה אלעז, רמי"ח מע"ן אליים שמיר שהרבני, מפקד ממכ"א אליים אריה עמית, רמי"ח אג"ם אליים ליאור אלמגור, רמי"ח קשר מפח"ש אליים דב (דובה) גבע

ביקור נשיא המדינה, אלוף (דימ') חיים הרצוג, בחיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים

יושבים מימין לשמאל: רמ"ח תא"ט אל"ם אהוד בן-דוד; מקשא"פ צפון אל"ם אברשה בורשטיין, מזכיר צבאי לנשיא אל"ם עמי גלוסקא, סגן קשר"ר אל"ם שלמה וקס, נשיא המדינה חיים הרצוג, קשר"ר תא"ל בני מידן, מפקד מרכז הל"א אל"ם חזי לפיד, רע"ן שלישות סא"ל אלכס ברסלר, מפקד בה"ד 7 אל"ם שלום ארד;
עומדים: מפקד ממכ"א אל"ם אריה עמית, מפקד ממר"ם אל"ם איציק מלאך, מפקד משי"א חי"ק אל"ם אפרים לורנץ, רמ"ח מחשבים אל"ם רפי תובל, רמ"ח מע"ן אל"ם שמיר שהרבני, מג"ד קשר מטכ"ל סא"ל דורי ברקל, מפקד יחידת אג"מ למחשב אל"ם בועז לויך, מפקד מענ"א אל"ם שלמה יריב, רמ"ח מערכות קשר אל"ם משה (אחיל) אחירון, רמ"ח אג"ם אל"ם ליאור אלמגור